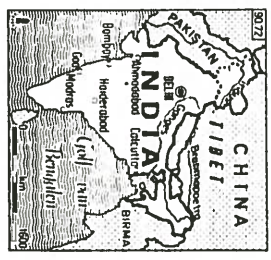

SAMENWERKING ONDERMIJNT POSITIE BOER

Zuivelhulp van EG aan India werkt averechts

TUSSEN India en de Europese Gemeenschap dreigt een conflict over de zuivelhulp die de EG de laatste jaren heeft gegeven. Een speciale evaluatiecommissie heeft in een nog niet officieel openbaar gemaakt rapport laten weten dat de EG het beste kan stoppen met het gratis verstrekken van melkpoeder en boterolie, omdat de hulp averechts gaat werken.

door Jaap Lodewijks

India zelf is zeer boos over deze conclusie en de leider van het immens project „Operatie Vloed“ dr. V. Kurien-meide zich ruim een week geleden dan ook op de stoep van het Brusselse EG-kantoor om te voorkomen dat de EG-commissarissen de suggestie uit het rapport overnamen. Hij heeft inmiddels al laten weten hulp te gaan zoeken bij de VS en Canada, maar deze landen staan niet te springen om de fakkel van de EG over te nemen. Zij kunnen hun melkpoeder en boterolie momenteel voldoende kwijt op de wereldmarkt, omdat de Europese verkopen onder druk staan door de ramp met de kerncentrale bij Tsjernobyl.

Vanaf 1970 is meer dan driehonderdton zendend ton EG-melkpoeder en EG-boterolie gratis naar India verscheept als een vorm van ontwikkelingshulp. In geld uitgedrukt ging er voor 1,3 miljard gulden tegen wereldmarktprijzen de ozeanen over.

De producten werden in India doorverkoocht aan zuivelfabrieken, waar het onder meer tot melk werd verwerkt. Met het geld dat hiermee werd verdiend, werden in het land nieuwe fabrieken opgericht en werd de melkprijs voor de consument in de steden gestabiliseerd, zodat die betaalbaar bleef. Met name de middenklasse en de rijken profiteerden daarvan. De arme Indier drinkt nauwelijks melk.

Wat in het begin een goede uitwerking had, een beter distributienet, fabrieken dicht bij de producent van verse melk, dreigt nu averechts uit te werken, aldus het rapport dat onder meer via de Landelijke India Werkgroep uittekte. De inheemse boeren komen in de kniel met hun eigen zuivelproducten, die natuurlijk duurder zijn dan de gratis melkpoeder uit Europa. Dat heeft er al toe geleid dat boeren minder melk gaan leveren aan de fabrieken.

gen zuivelindustrie aan de vraag moet gaan beantwoorden. Organisatorisch zou dat kunnen en ook qua produktievolume zal dat wel gaan, maar het is dan niet te voorkomen dat voor de consument de melkprijs per liter zal stijgen. En dat zou wel eens tot onrust kunnen leiden in de sieden, vooral onder de middenklassen die weinig ruimte heeft in haar inkomensovergedrag. Terhal... De pijn is steeds uitgesproken, maar dat kan niet nog jaren doorgaan.

Tenuikijgend op de effecten van „Operatie Vloed“ zegt Terhal dat de opzet „te ambitieus“ is geweest en dat het doel om een zo evenwichtig mogelijke spreiding van zuivelindustrie over het land niet overal is bereikt. Ook zou veel geld, dat met het doorverkopen van EG-melkpoeder en boterolie is verdiend nog niet zijn besteed. Aan rente over de bankdepoezen zou het al om een bedrag van meer dan vijftig miljoen gulden gaan.

Volgens de uitgelekte gegevens zou er sprake zijn van onevenwichtigheid in de bestedingen en een gebrek aan financiële beheersing over de omvangrijke uitgaven. Echter er is geen sprake van financiële wanbeleid.

De Landelijke India Werkgroep in Nederland, heeft samen met andere Europese organisaties, al jarenlang scherpe kritiek geuit op het EG-hulpprogramma. Begin vorig jaar werd een boekje op de markt gebracht „India als melkkoos van de EG“, waarin op de nadelen van het project werd gewezen. Een aspect van de kritiek is niet door de evaluatiecommissie onderzocht, maar is voor een goed begrip wel van belang. En dat betreft de export van melkpoeder door India aan Europa.

Voor ruim zeshonderd miljoen gulden per jaar exporteert het Aziatische land veesvoer. De helft daarvan gaat naar de EG en daarinmen is Nederland weer een van de grootste importeurs. Als India dit veesvoer zelf zou houden, zou het drie tot vijf keer zoveel melk kunnen produceren dan het nu aan hulp krijgt. Door de nadruk sterk op de export te leggen is er voor de eigen veestapel vaak een tekort aan hoogwaardig voedsel. Daar komt nog bij dat

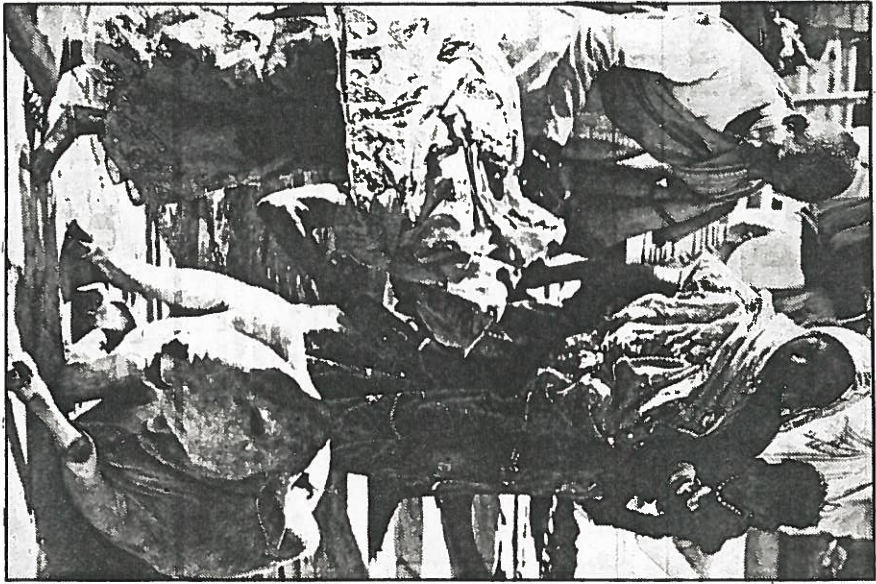
de grond waarop nu massaal soja-boeren voor de export wordt verbouwd daardoor niet gebruikt kan worden voor het zo noodzakelijke menselijke basisvoedsel als gerst en linzen.

Vragen

Immidiels hebben de Europese-mentarissen Bram van der Lek en Nel van Dijk vragen gesteld over het dreigende zuivelconflict. Zij willen dat het rapport openbaar wordt gemaakt en dat er in het Europees Parlement over wordt gesproken. Inzet van de discussie zou stopzetting dan wel drastische wijziging van het hulpproject moeten zijn.

Zij vragen ook opbeveling over bepaalde onderdelen van het rapport, zoals de bewering dat er in meerdere plaatsen in India een te groot aanbod van melk is, te groot voor de opslag-en verwerkingscapaciteit, waardoor in een stad als Bombay dagelijks tienduizenden liters melk in zee worden gestort. Ook zouden er te veel dure machines zijn aanwezig in fabrieken, waardoor arbeidsplaatsen zijn verdwenen. Met name de vrouw, de traditionele productente en verkoopster van zuivel, zou daarvan de dupe zijn.

De kans is groot dat bij de uiteindelijke beslissing over het al dan niet voortzetten van de EG-hulp aan „Operatie Vloed“ politieke motieven de doorslag gaan geven en niet economische of technische overwegingen. Voor de EG is er weinig economisch belang bij de zuivelhandel. India helpt de EG in het geheel, gezien maar mondjesmaat van de overschotten af. Maar de EG heeft een politiek belang om India te blijven steunen met zuivelhulp. Als was het alleen maar om de kritiek dat Europa zich te veel op Afrika richt te doen verstonnen. En wat misochten nog belangrijker is, India is een belangrijke exportmarkt aan het worden voor India's diverse landbouwproducten. Niet voor niets was premier Lubbers vorige maand in New Delhi om te proberen het in enigszins te breken voor het Nederlandse bedrijfsleven. Als de EG op goede gronden nu „nee“ gaat zeggen tegen doorgegaan met „Operatie Vloed“

• Voor veel Indiers is de koe niet alleen producent van zuivel, maar vooral een heilig dier, dat wordt gekoesterd en vertreveld. Wat de zuivelproductie betreft zijn er problemen ontstaan in India, omdat de hulp die men van de EG krijgt onder druk staat (Foto KIPPA)

of die tegen de wil van India drastische maatregelen zal nemen. Het lijkt er daarom op dat dit politieke dilemma de komende maanden de discussie zal gaan beheersen en dat er binnenskatzen naar een moezamen compromis zal worden gezocht.